

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASIL SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASIL DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 152.

CHICAGO, ILL., SREDA, 9. AUGUSTA — WEDNESDAY, AUGUST 9, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Evropa v neprestani napetosti - Na Balkanu mobilizirajo

Strah pred pretečo vojno v Evropi povzroča splošno pani-ko v južno-zapadni Evropi. — Kmetje v Rumuniji in Jugoslaviji rajši spravljo žito v skrivališča, nego bi ga prodali nemškim kupovalcem.

HORNER ZA VI- ŠJO POKOJNINO

Sklical bo izredno zasedanje zakonodaje, da se uzakoni povisanje starostne pokojnine.

Highland Park, Ill. — Gouverner države Illinois Henry Horner, ki počitnikuje v tem mestu izjavlja, da bo dal v kratkem sklicati posebno zasedanje državne zakonodaje, da se ponovno glasuje in potem uzakoni predlog za povisanje starostne pokojnine v državi Illinois. Ta predlog, ki določa, da se zviša starostno pokojnino od \$30. na \$40. medenje, je bila sprejeta v zakonodaji že v juniju, a jo je gouverner Horner zadnji četrtek vetril iz razloga, ker je bil informiran, da zvezna vlada, ne bo prispevala od svoje strani ničesar k takemu povisanju. Ker je pa kongresna zbornica v Washingtonu zadnji petek odglasovala za večje tozadne zvezne izdolke in bo zvezna vlada nudila tako podporo vsem državam, ki bodo same tudi povišale dohodek za pokojnine, bo zdaj mogoče sprejeti to povisanje tudi v Illinois. Iz tega razloga bo zdaj sklicano izredno zasedanje v Springfieldu, da se to uzakoni in izvede.

ITALIJANI NADALJUJEJO Z MANEVRI

Milan, Italija. — Italijanska armada razdeljena v "plave" ki branijo domovino in "rdeči," ki napadajo in skušajo prodrijeti od francoske strani v notranjosti Italije, vodi te dni velike vojaške manevre, ki bodo trajali več tednov. Italija hoče s te strani preiskusiti vse možnosti, da svojo mejo proti Franciji dobro zavaruje.

CHAMBERLAIN ŠEL NA POČITNICE

London, Anglija. — Ministerski predsednik Chamberlain se je podal na tritedensko počitnikovanje na Škotsko, kjer bo lovil ribe in premisljeval evropske homatije. Hudomušni časnikarji pravijo, da ga bodo Hitlerjevi viharji, ki se napovedujejo za bodoče tedne, kmalu priveli nazaj v London.

POLICIJSKEMU KAPITANU UKRADEL AVTO IN SE VOZIL OKROG

Chicago, Ill. — Zadnjo sobo večer je bil ukraden kapitanu preiskovalne policije Dan Gilbertu, ki vodi preiskovanja za državnega pravdnika, avtomobil iz javne garaže. Avto je bil proti jutru pripeljan nazaj z prestreljeni streho. Policija je prijela nekega 17 letnega Huberja, ki je izpovedal da je vzel avto za zabavo, da se je vozil ponoči okrog. Ker je našel v avtu reševal, je z njim ustrelil skozi streho, da vidi, kak šum po-vzroči strel. Radi tega čina bo

VOLITVE V KEN- TUCKY IN C.I.O.

Nasprotnik CIO unije zmagal nad kandidatom, ki se za-vzema za CIO.

Louisville, Ky. — V državi Kentucky se je vršila več zadnjih tednov vrlo napeta kampanja za primarne govorne-ske volitve. Podgovornec Keen Johnson, demokrat na eni strani in na republikanski listi pa je kandidiral John Brown, ki je pravni zastopnik CIO unije v Kentucky. Podgovornica Johnsona je podpirala stara Ameriška delavska fede-racija, Brown pa Lewisova CIO. Volitve zadnji pondeljak so pa pokazale, da Brown ni popularen med volilci, ker je demokratični kandidat Johnson, da se zviša starostno pokojnino od \$30. na \$40. medenje, je bila sprejeta v zakonodaji že v juniju, a jo je gouverner Horner zadnji četrtek vetril iz razloga, ker je bil informiran, da zvezna vlada, ne bo prispevala od svoje strani ničesar k takemu povisanju. Ker je pa kongresna zbornica v Washingtonu zadnji petek odglasovala za večje tozadne zvezne izdolke in bo zvezna vlada nudila tako podporo vsem državam, ki bodo same tudi povišale dohodek za pokojnine, bo zdaj mogoče sprejeti to povisanje tudi v Illinois. Iz tega razloga bo zdaj sklicano izredno zasedanje v Springfieldu, da se to uzakoni in izvede.

SLON NA SVOBODI

Staunton, Va. — Nad dva tona težki cirkuski slon, ki je ušel iz prevoznega trailerja, ki je voznik ne daleč od tu zavozil v graben in se je trailer vsled teže prevrnil. Vsled teže so strani trailerja popustile in močni slon je zelzel iz jetništva in ves razjarjen vsled padca zdvijal v bližnji gozd. Piskajoči razjarjeni slon straši živino in ljudi po okolici. Cirkuski delavci so privedli v gozd dva mala slona in jih privezali na gotovih krajih in upajo, da bo to privelo velikega slona k mali-ma, nakar bi ga zajeli.

REPUBLIKANI V ILLINOI- SU IŠČEJO KANDIDATA ZA GUVERNERJA

Peoria, Ill. — Tu so se stali nekateri vodilni možje iz vrst republikanske stranke v Illinoisu, da določijo, kdo bi bil najpopularnejši kandidat za govornika za republikansko listo. Kakor zgleda dose-daj, se potegujejo za to čast tri osebnosti, ki so: Richard Lyons iz Libertyville, Edward Hayes iz Decatur, potem zadnji guvernerski kandidat Wayland Brooks in pa zadnji županski kandidat v Chicagi Dwight H. Green. Ker Chicage vsled njenih volilcev ne smejo prezreti, ima Green, kakor pravijo mnogo upanja, da bo on prodrl na državni konvenčiji stranke prihodnje leto.

SE NE STRINJA Z NAPREDUJOČIM SVETOM

Beardstown, Ill. — Fannie Winhold, samica, ki živi že blizu sto let na eni in isti farmi v tej okolici in bo slavila dne 2. septembra ako dočaka, že 103 rojstni dan, je podala te dni zanimivo izjavo časni-karskemu poročevalcu, ki jo je obiskal. Izjavila je: "Radio, elektrika in druge novotariate so spridile svet, preje, ko tega nismo imeli, je bilo mnogo bolje na svetu."

SIRITE AMER. SLOVENCA'

IMEJTE AVTO-VOZNE LICENCE VEDNO PRI SEBI

Chicago, Ill. — Sodnik Francis Borrelli objavlja izjavo, da bo odslej strogo zahteval od vsakega avtomobilista, da mu pokaže vozno licenco "drivers license," pa naj bo to prizadeti v kaki nezgodi, ali priča pri takem slučaju ali kdorkoli, ki je voznik kakega avtomobila. Oni, ki ne bodo mogli pokazati vozne licence, bodo strogo kaznovani.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Tako zadnjega "week-end" so dogodile v Angliji dve železniške nezgode. V Ardrossunu na Škotskem je iztiril vlak, kjer so tri osebe zgubile življenje. V Faranboroughu pa je eksprešni vlak povezil 3 osebe.

Washington, D.C. — Se-nat je zadnji teden pred za-kljukom zasedanja potrdil imenovanje dvajsetih poštnih načelnikov za državo Illinois. Šest izmed novih načelnikov bo službovalo v bližnjih okoliških mestih Chicago, ostali pa so drugih krajih.

Ketchikan, Alaska. — Tovorni parnik Depere, last od Alaska Steamship Co. je zavozil na pečino in se hudo poškodoval. Kontrolni strojnik je pregledal prometno luč in zavozil v nevarni kraj. Parnik se je nagnil in obležal na pol potopljen na pečini.

Rome, Italija. — Italijanski list "Il Resto del Carlino," ki izhaja v Bologni je naslovil na Anglijo zelo kričični članek, v katerem zahteva, da Angleži zapuste Gibraltar, katerega drže Angleži v posesti že 235 let. Članek pravi, da angleška moč, ki hoče zasečevati Sredozemje sploh več ne obstoji in da bo izginila, ko posije prvo solnce na njo.

2 MILJONA MOŽ POD OROŽJEM

Države v južni in vzhodni Evropi kličijo rezerviste pod orožje.

London, Anglija. — Anglija zadnje dni s posebno pozornostjo gleda na premikanje in gibanje nemških čet ob Poljski meji, karor tudi vojaška gibanja italijanskih čet ob Švicarski in francoski meji. Vojaški strokovnjaki trdijo, da so Nemci igrali isto igro s svojo vojsko pred monavskem dogodom.

Južne države kot Rumunija, Ogerska, Jugoslavija, Grčija, Bulgaria in Turčija zgleda, da nobena izmed teh noči ostati v nepripravnosti. Iz Belgrada prihajajo poročila, da bodo balkanske države to jesen imele velike vojaške manevre, v katerih bo sodelovalo več, kakor dva milijona mož. Vse imenovane države so po-klicale v aktivno službo po več razredov rezervistov.

Nesrečna Evropa!

NEMČIJA UVAJA VARČLJI-
VOST NA PREMOG

Berlin, Nemčija. — Maršal Goering, ki načeljuje nazijsku širitevne gospodarske mu načrtu, da se Nemčija postavi na stališče, kjer se bo sama vzdrževala z raznimi domaćimi produkti in pridelki, je te dni imenoval posebno upravitelja diktatorja za industrijo premoga. Ta diktator je Paul Walter. Ker v Nemčiji izdelujejo takozvani sintetični umetni gasolin iz premoga, bodo uveli v Nemčijo antimon (antimon regulus) le 69 ton, lani 106 ton, letos v prvem polletju pa že 672 ton.

Antimon se izvaja predvsem v Nemčiji. Rudarsko podjetje v Preševem je bilo namreč ustanovljeno s sodelovanjem nemškega kapitala. Nemški listi papovedujejo, da bo sčasom Nemčija krila pretežni del svoje potrebe antimona v Jugoslaviji, medtem ko je do-slej antimon uvažala skoro celotiz Kitajske.

Radio postaja

Ljubljana, 23. junija. — Ministrski svet je odobril predlog ministra za pošte, brzojav in telefon, da Prosvetna zveza zgradi novo redejno postajo v Mariboru ter novo 20 kilovatno postajo v Domžalah. Ta teden se od ponedeljka dalje mudi v Belgradu narodni poslanec dr. Miloš Stare, ki je v poštnem ministrstvu uredil vse formalnosti tako, da je bila danes definitivno podpisana pogodba med ministristvom pošte, brzojav in telefona ter Prosvetno zvezo. Za Prosvetno zvezo so podpisali poslanec Miloš Stare in univ. prof. inž. Mario Osana ter industrije Ivan Avcenek.

Predstavite v šim prijate-

Iz Jugoslavije

Zaradi modernizacije visokih peči za topljenje železa, je produkcija železa v Jugoslaviji znatno narastla v zadnjih letih. — Ljubljana bo dobila novo radio postajo.

Smrtna kosa in drugo.

Produkcija železa

Ljubljana, 22. julija. — V zadnjih letih se je naša pro-ducija surovega železa znatno dvignila. Že leta 1935 so pričeli v državni železarni v Varešu modernizirati visoke peči za topljenje železne rude. Pred dobrim letom pa je Kranjska industrijska družba zgradila svojo visoko peč za topljenje železne rude. Tako se je naša pro-ducija kapa-citeta znatno povečala. Nara-sla pa je tudi potrošnja surovega železa, zlasti odkar so začeli v novi železarni v Zenici izdelovati vse železniške tračnice za potrebe naših železnic. Letos je znašala pro-ducija surovega železa v naši državi v prvem polletju 33.228 ton, t. j. skoro toliko, ka-kor je znašala pred nastopom svetovne gospodarske krize celoletna pro-ducija surovega železa v naši državi.

Nezgoda letalca

Mladi sport brezmotornih letalcev, ki zavzema zadnji čas med našo mladino vedno večji obseg, je zahteval svojo žrtev. 16 letni Janez Golob, gozdarjev sin z Jesenic, je startal z brezmotornim letalom, pri arietaciji pa se mu je iz neznanega vzroka pripetila nesreča, da je padel in dobil pri tem precej hude notranje poškodbe.

Smrtna kosa

V Dobropolju so pokopali Janeza Kralja, očeta sloven-skih umetnikov bratov Kraljev. — V celjski bolnici je umrl Josip Novak, posestnik v Šent Petru v Savinjski dolini star 77 let. — V Košakih pri Mariboru je umrla Frančiška Cehner, vdova starja 70 let.

Nesreča

Ko se je akademik Fric Vrančič iz Kranja na Gorenjskem vračal na motornem kolesu z Jezerskega domov, je na peti serpentini po čudnem naključju odletel z motorja in se nevarno pobil.

Koliko je nezaposlenih

v Jugoslaviji

V letošnjem juniju je iska-lo delo pri vseh javnih borzah dela v Jugoslaviji 36.808 moških in 7264 ženskih. S prosta-limi iz meseca maja, je bilo vseh skupaj nezaposlenih 56.823. Ob koncu junija je bilo nezaposlenih še 19.788. Pri vseh javnih borzah dela je bilo 1. julija prijavljenih 21.424 nezaposlenih delavcev 16.106 moških in 3317 ženskih.

Pogumna reševalka

Obupne vzklike na pomoč je zaslila Marija Krivčeva, abiturientka učiteljska v Krškem in pritekla k Savi, kjer je sredi valov zagledala po-tapljalco Toneta Pavliča, trgovskega vajenca. Naglo je skočila v čoln in vescalila za po-tapljalcem ter ko ga je dohitela, mu velela, naj se oprime čolna. Fant se je čolna res oprijel in ga prevrnil. Nato je Krivčeva prijela fanta, ki se je krčevito oklenil. K srči se pogumni gospodčini posre-čilo da se je pri krškem mostu prijela za mostnico in tako re-sila sebe in Pavliča.

Predstavite v šim prijate-

V clevelandskih kulturnih vrtovih, med katerimi se nahaja tudi Jugoslovanski kulturni vrt, kjer so imeli te dni imponantne slavnosti, je ob tej priliki kot zastopnik predsednika Roosevelt odprt "Spomenik miru", ki ga kaže slika, Paul V. McNutt, sedanj upravitelj Social Security skladu.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izhaja vsak dan razen nedelje, ponedeljek in dnevnih po praznikih.

Izdaža in tiska:

EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uređništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo v tem dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopolnila. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Brez naslova

Med vestmi iz Nemčije je tudi vest, kako Hitler rešuje vprašanje pomanjkanja poljedelskih delavcev v Nemčiji. Znano je, da Hitlerjeva vlada pripravlja velike jesenske manevre. Pod zastavo bodo klicani domalega vsi od 18. do 50. leta. Ker bodo poziv razposlan že sredi avgusta, hoče vlada, da bodo nemški kmetje do tedaj gotovi s žetvijo in mlatvijo. Ker je nemška industrija, zlasti po jeklarnah in orožarnah zadnje mesece zaposlila skoro vse sposobne delavce v Nemčiji, te mesece primanjkuje poljedelskih delavcev. Da se temu odpomore je Hitler enostavno odredil, da morajo kmetom pri žetvi in mlatvi pomagati meščanski uradniki. Določil je, da morajo bančni uradniki, ter uradniki zavarovalninskih družb in drugih podjetij enostavno za dan ali dva dni na poljedelsko delo k kmetom. To se vrši tako, da se kar pojavi pred bankami in drugimi podjetji transportacijski truki in uradniki morajo na nje in jih odpeljejo na deželo k poljskemu delu. Plačati jim morajo podjetniki. Hrano nekateri prineso s seboj, drugi jo dobijo iz raznih kantin. Na ta način upa vlada, da bo nemško žito pospravljeno tekom dveh treh tednov, nakar bo mobilizacija za manevre lahko izvedena, ne da bi bilo prizadeto delo pri žetvi in mlatvi. Potem bodo strašili z mogočnimi manevri Poljake ob poljski meji in v septembetu pričakujemo v Evropi velikih kriz. Chamberlain bo rabil zopet novo marelo ...

Svicarji, Nizozemci, Franci in drugi mali narodi na zapadu se tolažijo, da jih Hitler za enkrat še ne bo napadel. To svojo tolažbo utemeljujejo s tem, da pričakujejo, da bo to jesen Hitler zaposlen z Poljaki in mogoče tudi z Jugoslavijo, namiguje švicarski tisk. Za palčke, okrog katerih kroži nevarni jastreb je to sicer slaba tolažba. Mnogo bolje bi bilo, če bi se palčki združili okrog in okrog Hitlerja in bi eden drugega podpirali v vsakem slučaju, potem bi znali nekaj pomeniti. S tem, da se pa le tolažijo palčki na zapadu, da bo jastreb preje napadel palčke na vzhodu, kakor nje same, je pa vrlo slaba tolažba. Ne gledati, kako jastreb trga bližnjega, ampak braniti v združeni fronti vsakega, bi bilo edino pravilno stališče za vse male narode v Evropi.

Klepetine in prepirljivce je najti več ali manj vse povsod. Tako med drugimi narodi in tako tudi med nami Slovenci. Največ klepetanja in preprirov je na polju tiska. Kadar gre za kaka resna načela in za važne zadeve je borba na mestu. Toda največkrat gre prav za prazne čenče. Eden zapiše, da je bilo ta in ta dan oblačno, drugi pa da je na drugem koncu sijalo solnce. In vname se polemika brez konca in kraja prav po nepotrebem. Med slovenskimi socialisti v Ameriki je precej takih žalostnih marjonet, ki niso zdravi, če se ob vsaki mladi in polni luni ne skregajo v svojih listih. Če pa ni povoda v lastnih vrstah za take "domače zabave", se pa kregajo z luno in marsem. Prepri mora biti, drugače luštno ni ...

Republikanci zopet dobivajo aspiracije, da bi prišli v sedlo vlade. Niso edini, ki imajo take želje in nade. Imajo jih tudi pristaši drugih prepričanj in izmov. Browder je baje že pred leti nekje namignil, da bo leta 1944, sedel v Washingtonu mož iz njihovih vrst. Vse mogoče, verjetno pa ni, da bi se to zgodilo. Vsaj za nekaj časa še ne. Kako bo pozneje, po kateri je razmere. Pri prihodnjih volitvah bo zopet spopad med demokrati in republikanci. Niti ni verjetno, da bi kaka nova stranka prišla do kaj prida upliva med masami. Kaj več, kakor daje brezposelnim in prizadetim malim farmarjem New Deal, bo težko kaka druga stranka dala. To pa drži. Vsak bo rek, kdor mi daje kruh, s tem bom. Kaj bodo dali republikanci v zameno za to, kar daje New Deal? To je glavno vprašanje. Tu se morajo pokazati, če hočejo, da jih bo kdo upošteval. Prav pri kruhu se začenja več ali manj vsaka politika. Kjer kruha ni, tam tudi politike ni dosti ...

Pred malo več, kakor stopetinštirideset leti so Nemci in Rusi razdelili Poljsko. Zraven je bila seveda tudi Avstri-

ja, ki so jo pa itak vladali Nemci, torej Nemci in Rusi. Francozi in Angleži so ugibali, Nemci in Rusi so odlöčili in izvršili. Kaj bo s Poljsko zdaj, je težko ugibati. Neki ževninski list je pred nekaj dnevi tako le zapisal: "Neverjetno je, da bi Anglija šla v vojno z Nemčijo radi Danziga. Francija sama se pa tudi ne bo drznila. Ker se pa zadnje čase govorji, da so odšle iz Berlina v Moskvo neke delegacije je kaj lahko, da se bo svet nekega jutra prebudil in bo zvedel, da sta Hitler in Stalin razdelila Poljsko." To bi bila ponovitev zgodbine.

NOVICA OD FARE M. BOŽ- JE V PUEBLO

Pueblo, Colo.

Naša fara je imela v nedeljo 30. julija zvečer imenitno opravilo. Slikar Mr. Chas. Schnoor je dokončal v cerkvi zares umetno delo in nove orgle smo blagoslovili, ki stanejo \$3.000.000. Orgle so od znane Kilgan Organ Co. iz St. Louis Missuri. — Četudi je bil isti dan mnogo izletov, se je vendar nabralo lepo število faranov in prijateljev v cerkev k prelepi in pomenljivi slavnosti. Oglasilo se je 150 botrov in botric, ki so izvedli prve glasbe. Brezvomno se bodo nove orgle oglašale celo stoletja in bodo pripomogle k dobroj petju pri tej veliki katoliški organizaciji. Vsa leta se je marljivo trudil za obstanek in napredek. Ko so pozneje začeli ustanavljati hrvatsko društvo sv. Trojice, se jim je tudi on rad pridružil. — On je bil prvi v naselbini, ki je začel s trgovino za obleke in si je polagoma zgradil prostorno poslopje na Northern Ave. že leta 1896. — Obče priljubljeni rojak je bil rojen v Žužemberku, na Dolenjskem 5. julija leta 1863 in je prišel v Pueblo, Colo. leta 1892. Tačko drugo leto mu je sledila pridna soprga Franca, rojena Turk. Nista pričakovala v novi domovini ničesar drugega kot dosti truda in veliko dela. Z božjo pomočjo sta zvesto vstrajala do konca. — Pokojni zapušča poleg žalujoče vdove še osem odrastih otrok in mnogo vnukov. John je v trgovini v Trinidad, Colo., Feliks je doma, potem so še Mrs. Frances Powel, Los Angeles, Calif., Mrs. Mary Petrovich, Denver, Rev. Anthony OSB, pomožni župnik pri nas, Mrs. Anna Butler, tukaj kakor tudi Angela in Agnes. Vsem izrazamo prisrčno sožalje.

Prijatelji katoliške šole se močno trudijo, da spravimo v našo farno šolo vso našo mladino. Sovražniki verske odgoje so tudi na delu. Povsod lovite starše ter jih nagovarjajo za brezverske šole. Se celo žolake otreko preslepijo, da grajajo katoliško odgojo in hvalijo brezverske zavode. Očividno hočejo zatajiti resnico. Kamor pridejo otroci iz naših šol in druge, se večinoma izkažejo kot najboljši. Zmožnost in zanesljivost naše mladine je znana vseposvod. Brezverska odgoja pa čedalje bolj množi število v kazilnih zavodih. V verskih šolah gojimo blagi značaj, v kazilnih zavodih hočejo vse to prisiliti, seveda brez vsakega uspeha. Zavedni vestni katoličani se ne dajo preslepiti od teh najhujših sovražnikov. Kdor kaj čita, lahko opazuje, kakor brezverski ljudje, protiverske vlade grozivo zatirajo versko odgojo, samo da se brezverstvo boljši. Ali res hočeš pomagati sovražnikom? — Ako sodelujes z njimi, boš sam nesrečen in nesrečno tvoje potomstvo. Odprti oči ter nekoliko opazuj. — Čim več otrok dobimo za katoliške šole, tem manj jih pride pod ključ, v prisilne kaznil-

Oglas v Amerikanskem Slovencu imajo vedno uspeh.

TARZAN IN SLONOV LJUDJE

(38)

S širokimi očmi od začudenja, je Stanley Wood gledal na čudočito mesto, ki se je kar nenadno prikazalo pred njimi. Mesto, ki je izgledalo da je iz sameh slonov kosti. "Kakšno mesto je to?" je vprašal Wood poglavari Waziro Waranja, ki je tudi strmel v to cudno tuje mesto.

"Ne vem, gospodar," odvrne Waranja, "ker nisem bil še nikoli v tej deželi. Mogče pa da je tam gospodarica." — "Mogoče," odvrne Wood; "toda, če so ljudje surovi in nepriznani, nas uklenijo in odvedje kot sužnje. V nobenem slučaju ne moremo storiti za Gonfalo kaj posebno dobrega."

"Mi smo Tarzanovi Waziri in se znamo boriti," odvrne poglavar. Wood pa samo položi svojo desnicu na ramo črnca in reče: "Vi ste junaka vojaki in dobrí borci in bi napravili vse za Tarzanovega prijatelja, toda jaz ne zahtevam od vas, da bi se moralvi vsi za me žrtvovati."

— Če so ljudje v mestu prijazni, bo en mož, četudi ne oborožen, varen med njimi kakor če je sedem. Ce pa so sovražni, se mi vse ne moremo obvarovati pred njimi." — Waziri so nekaj ugovarjali, toda Stanley Wood jih je prepričal, nакar so se vrnili, on jo je na ubral proti skrivnostnemu mestu.

OSMA ALI AVGUSTOVA ŠTE-VILKA "NOVEGA SVETA"

Ta teden bo izšla osma ali avgustova številka "Novega Svetov" s sledočno zanimivo vsebino:

"KRUH, KRUH . ." (uvodni članek); "PREGLED" (svetovnih dogodkov); Dr. J. Pata: "LUŽIŠKI SRBI" (članek); "REV. P. CIRIL ZUPAN, O. S. B." (življenjepis); Franjo Neuhaus: "DOMOVINO LJUBIM" (pesem); J. M. Trunk: "CLOVEŠKO DOSTOJANSTVO" (premisljevanje); J. M. T.: "IZ NARAVE" (živalstvo); J. J.: "VRNIL SE JE . ." (povest); "SLOVENSKI PIJONIR" (opis slovenske naselbine v La Salle); "M U S S O L I N I — HITLER"; "DOM IN ZDRAVJE"—Dr. R. P. Zaletel: "NEKAJ SPLOŠNIH PODATKOV O OSREDUJOČIH INFKECIJAH"; Dr. J. W. Mally: "ZOBOZDRAVSTVO"; "ZA SMEH IN ZABAVO"; T. Brdar: "VELIKA LJUBEZEN" (roman).

žive kot mali slovanski otoček sredi Nemčije. Ti Slovani so prišli v te kraje med 2. in 4. stoletjem po Kristusu. Torej nad 1500 let žive že tamkaj in se ju naško vzdržujejo proti silnemu pritisku germanstva. Ali veste odkd je ta živali narod prišel v Lužic? To vam pove jasno članek v avgustovski številki "Novega Sveta". Naročite si družinski mesečnik "Novi Svet" ter čitajte in bogatite svoje znanje. Obenem ta mesečnik objavlja tudi vsak mesec, v vsaki številki zgodovino slovenskih naselbin in slovenskih družin, ki bivajo v njih. "Novi Svet" je zanimiv za vas in vsakega. Naročite se nanj. Kdor more ga naj naroči tudi svojim domaćim v starici. Veliko veselje jim bote napravili s tem. Mesečnik "Novi Svet" lahko naročite od naših zastopnikov po naselbinah ali pa sami pišite direktno na: UPRAVA "NOVI SVET", 1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS. Naročnina stane letno \$2.00; za Kanado in stare kraj pa \$3.00 letno.

BALINCARJI SE BODO UDARILI

North Chicago-Waukegan, Ill.

Zopet se v fari Materje božje v Waukeganu poraja veliko zanimanje, ker se približuje dan velike balincarske turneje, ki se bo vršila v Možina parku v nedeljo 27. avgusta.

Preteklo leto se je teh balincarskih tekem udeležilo 64 skupin. V moškem oddelku so zmagali: Anton Chopp, Joe Drassler, Frank Petric in Frank Drassler. Tudi ženske so se pa pokazale prav tako dobre balinarice, kajti zmagale so: Frances Lesnak, Hilda Pustaver, Mary Trevem in Jennie Strazer.

Father Hiti, župnik naše farnosti, župnik božje ter skupni cerkveni in društveni odbori delujejo na to, da bo letosna balincarska turneja ali tekma še bolj uspešna in bolj uspešen piknik, kot je bil lansko leto. Vsi farani se pa pridružite k tej tekmi. Saj je veliko število balincarjev v naši farni in vsi se lahko zabavate in veselite ta dan. Zadnje leto je bilo veliko zanimanja za to farno prireditve. Letos naj bo še veliko večje, kajti vede, da s tem veliko pomagate svojim farnim.

Pretekli četrtek 3. avgusta so domači in društveni oskrbeli pokojnemu dostenju po grob. Slovenski sv. maša zadnje število v kazilnih zavodih. V verskih šolah gojimo blagi značaj, v kazilnih zavodih hočejo vse to prisiliti, seveda brez vsakega uspeha. Zavedni vestni katoličani se ne dajo preslepiti od teh najhujših sovražnikov. Kdor kaj čita, lahko opazuje, kakor brezverski ljudje grozivo zatirajo versko odgojo, samo da se brezverstvo boljši. Ali res hočeš pomagati sovražnikom? — Ako sodelujes z njimi, boš sam nesrečen in nesrečno tvoje potomstvo. Odprti oči ter nekoliko opazuj. — Čim več otrok dobimo za katoliške šole, tem manj jih pride pod ključ, v prisilne kaznil-

ŠAMPANJEC NA DREVJU

North Chicago-Waukegan, Ill.

Zopet se v fari Materje božje v Waukeganu poraja veliko zanimanje, ker se približuje dan velike balincarske turneje, ki se bo vršila v Možina parku v nedeljo 27. avgusta.

Preteklo leto se je teh balincarskih tekem udeležilo 64 skupin. V moškem oddelku so zmagali: Anton Chopp, Joe Drassler, Frank Petric in Frank Drassler. Tudi ženske so se pa pokazale prav tako dobre balinarice, kajti zmagale so: Frances Lesnak, Hilda Pustaver, Mary Trevem in Jennie Strazer.

Father Hiti, župnik naše farnosti, župnik božje ter skupni cerkveni in društveni odbori delujejo na to, da bo letosna balincarska turneja ali tekma še bolj uspešna in bolj uspešen piknik, kot je bil lansko leto. Vsi farani se pa pridružite k tej tekmi. Saj je veliko število balincarjev v naši farni in vsi se lahko zabavate in veselite ta dan. Zadnje leto je bilo veliko zanimanja za to farno prireditve. Letos naj bo še veliko večje, kajti vede, da s tem veliko pomagate svojim f

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
 2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
 Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
 Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
 Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
 2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
 3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1096 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
 2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
 3. porotnik: Peter B. Goleš, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
 4. porotnik: Joseph Skrabeck, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
 5. porotnik: Frank M. Tomsic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavno tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za spremembo v odrasli čudelek, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se jih priklopijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošljte glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebe liste.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

FINANČNO POROČILO ML. ODD. OD 1. JAN. DO 30. JUNIJA 1939.
 FINANCIAL REPORT OF THE JUV. DEPT. OF THE WSA
 FROM JANUARY 1 TO JUNE 30, 1939.

Prejemki od društev — Receipts from lodges:

Dr. št.	Štev. čl.	Vsoto	Dr. št.	Štev. čl.	Vsoto		
No.	No. of members	Amount	Lodge No.	No. of members	Amount		
1	171	\$143.80	30	12	11.25		
3	144	132.45	31	8	7.20		
4	26	24.60	32	69	58.50		
5	94	88.65	33	278	236.40		
6	31	27.60	34	2	2.55		
7	64	57.45	35	107	95.25		
8	5	4.20	36	13	7.50		
9	65	63.30	37	41	36.90		
11	13	10.80	38	40	8.20		
14	41	35.55	39	8	7.20		
15	8	6.90	40	267	231.00		
16	241	204.45	41	26	23.40		
17	66	56.70	42	3	2.70		
20	9	7.35	43	45	37.95		
21	24	19.05	44	24	21.85		
22	8	7.20	45	42	30.90		
23	5	4.50	46	15	13.50		
24	54	45.75	47	29	26.10		
25	2	1.80	48	24	21.60		
26	36	28.50	49	6	4.95		
27	14	11.55	50	6	3.00		
29	2	2.25	51	1	.90		
Skipaj — Total		2,241	1,948.20		\$1,948.20		
Obresti na obveznice — Interest on bonds			498.35				
Dobicek na prodanih obveznicah — Profit on bonds sold			549.40				
Skupaj — Total receipts		2,995.95					
Preostanek — December 31, 1938 Balance		17,493.27					
Skupaj — Total		\$20,489.22					
Izdatti — Disbursements:							
Skutino — No. 5 Death claim							
Dodeljeni obresti — Acc. int. on bonds acquired							
Premije na obveznicah — Premiums on bonds acquired							
Vnovičenje kuponov — Exch. charges on coupons							
Rezerve povrnitev — Reserves refunded to tr. membs							
Povrnjeno ml. društvom — Refunded to juvenile branches							
Provizije za nove člane — Commissions for new members							
Fratern. Voice							
500 plačilnih knjižic — 500 due books							
Telefon — Long Distance phone in purchasing bonds							
Skupaj izdatki — Total disbursements							
Preostanek — June 30, 1939 Balance							
\$ 4.00							
\$ 400.00							
100.00							
146.75							
2.12							
359.20							
408.50							
245.00							
155.24							
13.00							
1.20							
1,471.01							
\$ 19,018.21							
INVESTICIJE — INVESTMENTS:							
Bonds:							
Alamosa, Colo. Ref.							
Clovis, N. M. Water							
Middle Rio Grande Conservancy Dist.							
Nogales, Ariz. Water							
Perth Amboy, N. J. Tax Ref.							
Phoenix, Ariz. Pav. Dist.							
Pinal Co., Ariz. Elect. Dist.							
Pueblo, Colo. Conservancy Dist.							
Santa Fe, N. M. Pav.							
Wellington, Colo.							
Skupaj — Total							
The First National Bank of Denver, checking acct.							
\$ 18,505.00							
\$ 513.21							
Skupaj — Total							
\$ 19,018.21							
Rekapitulacija — Recapitulation:							
Smrtniški sklad — Mortuary fund							
Stroškovni sklad — Expense fund							
Pohištvo in opremo — Furniture and fixtures							
Skupaj — Total							
\$ 18,280.86							
737.35							
456.00							
Skupaj — Total							
\$ 19,018.21							
Sklad mladoletnih dedičev — Orphan's Fund:							
Stanley, Louis, Minnie & Annie Arko							
Anna & Daki Balic							
Frances Fatur							
Angela Koschak							
Frank & Fred Mismash							
John, Annie & Joe Moze							
Rudolph Ogrin							
Mary Skerjanc							
Philip, Emma & Angela Skufca							

Tatenbah

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal Dr. O. Haunig

Ker se je tudi grof Saurau zapletel v pogovor z grofom Zrinjskim zaradi turške nevarnosti in je prošt iz Rotenmana, ki je bil tudi pri tej mizi, znal povedati zanimive dogodljaje iz svojega življenja, je bila prilika prav ugodna, da sta se tudi grofica Zrinjska in grof Tatenbah zapletla v razgovor.

Grofica Zrinjska je bila danes krasna kakor boginja. Nosila je na stasitem telesu vijolčasto žametasto obleko, pretkano z zlatimi nitmi in biseri, širok paš, okrašen z zlatom, se je oklepala njene poseave.

Oči so ji žarele posebnega navdušenja ter bile v lepem soglasju s svetlimi biseri, ki so se lesketali med črnimi lasmi kakor sveta rosa, kadar jo poljubljajo prvi žarci jutranjega sonca.

Že med današnjo slavnostjo ga je seznanil Tatenbahov stric z grofico Zrinjsko ter njenim soprogom in grofom Frankopanom. Vzbuđili so tudi vsi med nemškimi plemenitaši posebno pozornost, saj rodbina Zrinjskih je bila znana po svojih hrabrih pradedih in velikem bogastvu.

Zato so se upirale Tatenbahove oči le prepogosto v nežni, zanimivi obraz krasne sosedinje, a tudi ona se ni umikala njenim pogledom, saj grof Tatenbah je bil tedaj star 31 let, nežnega obraza kakor mleko in kri, ustnice rdeče kakor jagoda, želo visoko, ob katerem so se vsipali mehki kodri temnokostanjevih las dol čez tilnik, oči svetle, modre barve so gledale kaj prijazno, da naravnost prisrno v svet. Četudi lepe, visoke postave, je vendar pri stojala ta bolj ženski kakor moškemu.

"Gospod grof," je spregovorila grofica Zrinjska z blaženim nasmehom, "vendar je nanesel prilika, da se spoznamo."

"Presrečnega se čutim, presvetla gospa grofica, da ste me tako odlikovali ter me izvobilili za sosedo."

"O, gospod grof, veselje je na moji strani, želes sem vas spoznati, ko je vendar tudi vaša soproga iz ogrske dežele."

"Da, in da imamo danes tako odlične goste iz te dežele, me posebno veseli, saj ste kras cele družbe in pozornost vseh se obrača na vas, presvetla gospa grofica."

"O, vi mi pojete hvalo, ki je ne zaslужim," odvrne grofica Zrinjska, a sladek nasmej usten je kazal, da so ji ugaiale te besede.

Grof Tatenbah je dvignil svojo kupico iz brušenega kristala ter se nagnil k svoji sosedini, ki je tudi dvignila kozarc, žareče pogledala grofa Tatenbaha ter mu odpila. Za trenutek sta se vjela njuna pogleda, a rekla sta si, da si nista več tuja, ampak se iščeta in hočeta razdeti drug drugemu, kar se v njunih sreih odigrava.

"Da bi bilo bivanje v štajerski deželi prav prijetno in najlepših spominov, to srčno željo izražam, presvetla gospa grofica," reče grof Tatenbah ter še enkrat nazdravi nagovorjeni, ki mu je odzdravila istotako s pogledom, polnim ognja.

Tako sta se oba vglobila v pogovor, ne da bi opazila, da jima je posvetil vso pozornost baron Filip Brenner, ki je sedel nasproti. Prvotno se je pogovarjal s svojim sosedom Maksom grofom Herbersteinom, ki je imel njegovo sestro Ele-

noro Katarino za soprogo, a kmalu je tega zapletel v pogovor tajni svetnik grof Wagensperg.

Tedanji baron Filip Brenner iz stare štajerske plemenitaške rodbine je bil vse skozi vdan svojemu vladarju, ki mu je bil nad vse. Zato pa je tudi veljalo celo njegovo delovanje blagru njegovega vladarja, njemu bi žrtvoval svoje premoženje in tudi svoje življenje. Bil je prevzet popoloma tistega duha, ki je vladal tedaj na dunajskem dvoru; le to, kar je bilo nemškega pokoljenja in mišljenja, le to je veljalo. Plemenitaši druge narodnosti niso bili enakovredni z nemškimi rodbinami.

Baron Brenner posebno ni maral ogrskih magnatov, zdeli so se mu vsi preveč samozavestni, ki niso poznali tega, da bi se v vsakem oziru klanjali svojemu vladarju, ampak so tudi zahtevali, da se spodbuje njihove pravice.

Vedel je, da so ogrski in hrvaški plemenitaši nezadovoljni z vladom cesarja Leopolda I., kajti vedno so se našle osebe, ki so vjele te in one besede ter smatrane svedočnost, da to sporočijo višnjem dostojanstvenikom, pri čemer so računali, da sprejmejo za to svoje plačilo.

Ko je slišal baron Brenner, da prideta iz Ogrskega tudi grofa Zrinjski in Frankopan, je bil vznemljen, kajti smatral je za poklonitev štajerskih stanov obenem kot poklonitev nemškega plemstva, pri kateri so izključeni vsi plemenitaši druge narodnosti.

Njegovo nerazpoloženje pa je postaleno še večje, ko je nanesel slučaj, da je bil pri isti mizi kakor ogrski odpolanci.

Vsekakso pa mu je bilo v toliko všeč, da je mogel opazovati grofa Tatenbaha v občevanju z grofico Zrinjsko, da ve o tem poročati na višnjem mestu ter preprečiti, da ne doseže grof Tatenbah mesta vladnega svetnika.

Glej ga, mladega Tatenbaha, si je mislil baron Brenner, kako je vzplamel za ponosno plemenitašino slovenske krvi, pažiti bo moral, da se ne vname hud ogenj, škoda bi bilo nemškega plemenitaša, da bi se klanjal slovanski ženi.

"Kaj premišljuješ," vpraša ga naenkrat svak Maks Herberstein, ki je tedaj štel že 60 let, "ali ti ne ugaja Frankopan, kako je vendar živahen. Grofico Tatenbahovo je spravil v razpoloženje, ki ga prinejše nisem opazil."

"Kako misliš to," vpraša Maks Herberstein.

Že je hotel ogovorjeni nekaj reči, a v tem trenutku se dvigne deželnih maršal ter nazdravi v izbranih besedah gostom iz Ogrske. Zdravica je našla poseben odmev pri vseh gostih, trčili so, da so zaznele čaše, le baron Brenner je nazdravil s prisiljeno vlijudnostjo pozdravljenim gostom in nekako sprej pogledal grofa Tatenbaha.

Razpoloženje se je razvijalo kakor pri tej mizi, tako tudi pri drugih vedenjih, saj se je zato skrbelo, kajti strežaji so donašali iz kleti najboljša vina, da so žarelal vsem gostom lica od razigrane volje.

(Dalje prih.)

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovenec" so vedno uspešne.

(Continued from page 3)

will result, or at least everything will be at a standstill. Every loyal member certainly must have a desire for our organization to go onward and forward, therefore, all of must adopt the suggestions herein mentioned as a creed we are obligated to carry out. At least, that is the way I feel about it as I do not wish to be the kind to place my feet on the desk and do nothing but wait for the salary check. I would rather resign than to break my promise to faithfully and willingly perform my duties and work diligently or the good and welfare of the Association and its members.

In this report, it is my intention to bring before the Supreme Board my work, my thoughts, ideas and plans, with recommendations, so that all concerned will realize the importance of the essential work ahead of us and that they will see fit to work hand in hand with me for the future good and welfare of our beloved WSA organization. I thank you.

Geo. J. Miroslavich,

Sup. Vice Pres. and Juv. Sup.

Report of the vice-president and juvenile supervisor was motioned to be accepted as read.

Supreme president comments on the splendid work that brother Miroslavich has been performing and again thanks him for his wonderful work which he has been performing as the vice-president, juvenile supervisor and the editor of the Fraternal Voice.

The whole board joins brother Jurjovec in thanking said editor for his splendid and enthusiastic work.

Following is the report of supreme secretary.

(To be continued next week)

Sreča te išče,

če nisi zaspan!

Podjetje Slovenec ima najlepšo priliko, da pride do dobro idoče trgovine sredi slovenske naselbine v Chicagi. Pruda se ali pa odda v najem s stanovanjem moderno slovensko grocerijo in mesnico, za katero se nahaja zadaj štirisobno stanovanje. Odda se tudi v najem lepo prenovljeno sedem sobno stanovanje na istem naslovu v drugem nadstropju z po hištvom ali brez po hištvom. V obli prostorih "Furnace Heat". Za vsa pojasnila se obrnite na naslov: Mr. Joe Kukman, 1837 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

"Kako misliš to," vpraša Maks Herberstein.

Že je hotel ogovorjeni nekaj reči, a v tem trenutku se dvigne deželnih maršal ter nazdravi v izbranih besedah gostom iz Ogrske. Zdravica je našla poseben odmev pri vseh gostih, trčili so, da so zaznele čaše, le baron Brenner je nazdravil s prisiljeno vlijudnostjo pozdravljenim gostom in nekako sprej pogledal grofa Tatenbaha.

Razpoloženje se je razvijalo kakor pri tej mizi, tako tudi pri drugih vedenjih, saj se je zato skrbelo, kajti strežaji so donašali iz kleti najboljša vina, da so žarelal vsem gostom lica od razigrane volje.

(Dalje prih.)

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovenec" so vedno uspešne.

IZOLIRANA GARAŽA ZA DVA AVTA

Nizka cena letniških DOMOV

Dodela postavljene na vaših lotih z dobrim materialom, polnoma dokončane. Vse delo z unijskim delavstvom.

KAREL KAFKA, poslovodja

CITY WRKG. & LUMBER CO.

2301 So. Crawford Avenue

Tel. LAWndale 3010

Odpri ob nedeljah 10 do 4

5 PER MONTH

133

UГОДНИ OBROKI

133

5 PER MONTH

133

UГОДНИ OBROKI

</